

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-828/25-E
Sp. zn. ČŠIE-S-133/25-E

Název	Základní škola, Chrast, okres Chrudim
Sídlo	U Pošty 5, 538 51 Chrast
E-mail	budinska.l@seznam.cz
IČO	70 156 778
Identifikátor	650 020 936
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Budínská
Zřizovatel	město Chrast
Místo inspekční činnosti	U Pošty 5, Chrast
Inspekční činnost na místě	23., 24., 28. a 29. 4. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola, Chrast, okres Chrudim (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. V základní škole se ve 21 třídách vzdělávalo 473 žáků 1. až 9. ročníku. Škola eviduje 112 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,

25 z nich se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Se čtyřmi žáky učitelé pracují podle plánů pedagogické podpory a pro 106 je vytvořen plán podpůrných opatření. Školu navštěvuje 11 žáků s odlišným mateřským jazykem a tři s identifikovaným nadáním (z toho dva mimořádně nadaní). Přípravnou třídu navštěvuje deset žáků (z celkové kapacity 15). Výuka v základní škole probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola v lidnějšího zacházení se Zemí, včetně zvířat a lidí*.

Od minulé inspekční činnosti došlo k navýšení kapacity školní družiny a zvýšení počtu oddělení z pěti na sedm. Aktuálně do nich bylo přihlášeno 168 žáků 1. až 4. ročníku. Vzdělávání je uskutečňováno podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu*. Výchova ve volném čase je také realizována ve školním klubu, do kterého je přihlášeno 68 žáků. Činnosti jsou organizovány podle *Školního vzdělávacího plánu pro školní klub*.

Stravování škola zajišťuje pro žáky i zaměstnance ve vlastní školní jídelně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka je zkušeným lídrem a svým racionálním přístupem ke všem zúčastněným stanovuje jasné hranice svého očekávání a naplňování vize směřované na vytváření optimálních podmínek vzdělávání se zaměřením na tvorbu nového Školního vzdělávacího programu. Vykonává zároveň funkci výchovné poradkyně se specializací na kariérové poradenství a sleduje další umístění žáků v sekundárním vzdělávání. Ředitelka má ucelenou představu o dalším vzdělávání pedagogů, při kterém upřednostňuje vzdělávání celého pedagogického týmu podle potřeb školy a zájmu jednotlivců. Mezi její plány, které se daří naplňovat, patří vytváření takového prostředí, které je propojeno se zásadami zdravého životního stylu, souladu s přírodou v globálním měřítku, budování vstřícného prostředí se spokojenými žáky, zákonnými zástupci a učiteli. Vstup do školy a pohyb po ní je bezbariérový. Za výrazného přispění zřizovatele je kvalita a podnětnost prostředí pozitivně podporována četnými stavebními úpravami (přístavba čtyř učeben, herny školní družiny, dopravní hřiště) a vybavením (knihy, koberce, pomůcky k programu *Začít spolu*). S důrazem na duševní hygienu žáků byly vytvořeny klidové zóny, relaxační místnost pro trávení velkých přestávek a zakoupeny boxy se stolními hrami do každé třídy. Výrazným přínosem pro úroveň vzdělávacího procesu je skutečnost, že téměř všichni učitelé jsou kvalifikovaní. Výchovu a vzdělávání žáků zajišťuje, mimo učitelů, také 23 asistentek pedagoga, sociální pedagožka, logopedka, a speciální pedagožka (externí pracovnice), výchovné poradkyně a dvě metodičky prevence. Členky školního poradenského pracoviště se pravidelně, jednou za měsíc, scházejí s vedením školy a vyhodnocují užitečnost kroků a podporu, která je žákům poskytována. Tyto schůzky slouží také k plánování dalších postupů a operativních opatření. Část pravomocí přenesla ředitelka na své dvě zástupkyně, dva koordinátory *Ekorady*, dvě koordinátorky *Žákovského parlamentu* a dvě koordinátorky podpory nadání. Metodičky prevence organizují celou řadu aktivit, besed a přednášek se zaměřením na prevenci úrazů (*Vzpoura úrazů*), na zdraví člověka obecně (*Ne, díky, nechci, Prevence pohlavních chorob*), na kyberbezpečnost (*E bezpečí, Moje internetové já*). Za nejúspěšnější akci je opakovaně považována návštěva policistky s obsahem programu upraveným pro různé ročníky žáků (prevence únosů, bezpečnost na silnici, drogová prevence a prevence proti šikaně). Na šikanu je zaměřen i licenční program *KiVa* s tříletou

implementací a s tím související vzdělávací a aktivně působící činnost tzv. „*KiVa týmu*“, do kterého je v současné době zapojeno devět učitelek.

O bezpečí a rozvoj žáků v oblasti zájmového vzdělávání pečuje osm kvalifikovaných vychovatelek a podle potřeby několik asistentek pedagoga. Stanovena je i pozice vedoucí vychovatelky, která zastřešuje a dohlíží na přínosnou koordinaci činností v souladu s ročním plánem, který je rozpracován podle ročních období.

Dvě oddělení školní družiny vykonávají svou činnost v nově vybudovaných účelně vybavených učebnách, které se nacházejí v půdní vestavbě. Další dvě oddělení sídlí v kmenových třídách a tři mají k dispozici samostatné rozdílně velké učebny. Pobyt v nich je účelně kompenzován využíváním dalších prostor školy, zejména tělocvičny a dopravního hřiště u školy. Příležitostí ke zlepšení by byly další samostatné herny s vybavením pro relaxační činnosti. Bezpečnost žáků a nerušenost volnočasových aktivit účelně zabezpečuje docházkový systém *Bellhop*. Školní klub využívá ke své činnosti tělocvičnu, školní kuchyň, prostornou třídu a knihovnu, což podporuje možnost vykonávat různorodé činnosti. Jednou za dva týdny probíhá v rámci školního klubu muzikoterapie, které se žáci zúčastňují podle vlastního zájmu postupně tak, jak jim končí výuka. Ve škole a školní družině je realizována muzikoterapie jednou týdně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny na prvním stupni základní školy byly připravené, organizačně i pedagogicky zvládnuté. Zvolené metody a formy práce převážně podporovaly naplnění uvedeného tématu či stanoveného cíle. V úvodních částech byli žáci vždy seznámeni s obsahem výuky, ve většině proběhla vhodná motivace. Časté byly frontální metody práce s různě dlouhou samostatnou prací, občas ve skupinách či dvojicích. Uplatňované metody v řadě hodin umožňovaly činnosti mimo lavice či v kruhu na koberci, podporovaly aktivitu a zájem žáků. Zadávaná samostatná práce logicky navazovala na společnou výuku, byla smysluplná a přiměřená. V několika hodinách učitelky vhodně uplatnily mezipředmětové vztahy s výchovným využitím a vyvozováním vzájemných souvislostí. Zájem o předmět často podporovaly zařazováním zajímavostí a propojením učiva s reálným životem s využitím znalostí žáků a místního prostředí. Méně efektivní bylo množství předávaných historických informací a dat žákům při opakování učiva, které je obsahem odborného předmětu na druhém stupni. V hodinách nechyběla práce s chybou a průběžná kontrola správnosti učitelů. Komunikace učitelek se žáky byla přátelská s podporující pracovní atmosférou, v několika hodinách však převládal jejich zbytečně hlasitý projev, který se odrážel na hlučnosti žáků. Asistentky pedagoga se aktivně zapojovaly do průběhu vzdělávacího procesu, jejich činnost byla přínosná nejen pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i pro ostatní. Krátké sebehodnocení v průběhu či na konci hodin bylo častou součástí výuky, většinou se zjištěním, na jaké úrovni žáci učivu porozuměli, či zda je hodina bavila. V hodinách měli rychlí žáci občas k dispozici další činnosti, zadání úloh s vyšší náročností učiva pro nadané bylo však zaznamenáno pouze ojediněle.

Většina sledovaných hodin byla podložena různým množstvím názorného materiálu a didaktickými pomůckami. Dostupná digitální technika byla využita převážně učiteli k prezentaci učiva, jen v části hodin žáky, přičemž zdařilé bylo zejména vyhledávání informací žáky na tabletech. Pouze v několika hodinách proběhlo v jejich závěru shrnutí učiva se zapojením žáků a zhodnocením naplnění cílů hodin.

Zhlédnuté hodiny na druhém stupni vykazovaly celou řadu společných pozitivních znaků. Všechny hodiny byly připravené a učitelé pro názornost používali četné didaktické pomůcky. Čas hodin byl využit bez prodlev a většina žáků byla aktivně zapojena do výuky. Srozumitelně stanovené cíle hodin napomáhaly klidné pracovní atmosféře. Žáci měli možnost spolupracovat a komunikovat za účelem plnění různorodých úloh. Bez obav kladli učitelům otázky a svobodně se vyjadřovali. Příležitostí pro zdokonalení výuky je vyčlenění většího časového prostoru pro hodnocení dosažení cíle ze strany učitelů i žáků a pro formativní hodnocení opřené o vzájemné vrstevnické hodnocení a zpětnou vazbu učitele. Přínosem vzdělávacího procesu by také bylo častější zařazování úloh vyšší úrovně pro nadané žáky a žáky se zájmem o předmět a vyhledávání více zdrojů informací. Inspirací pro tento způsob práce by byly častější vzájemné hospitace.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami používali názorné pomůcky nebo se jim věnovaly asistentky. Bylo vždy respektováno tempo jejich práce a využívána doporučená podpůrná opatření. Vzdělávací proces je obohacován o celou řadu přínosných aktivit výchovně vzdělávacího charakteru jako jsou projekty, četná úspěšná účast v soutěžích různého zaměření a exkurze (ZOO Praha, koncentrační tábor v Osvětimi). Na chodu školy se podílí žakovský parlament. Literární tvorba a úspěchy žáků jsou prezentovány ve školním časopise.

Zájmové vzdělávání navazuje svými tématy a obsahem na působení základní školy. Sledované aktivity probíhaly v klidné atmosféře, kromě nabízených společných činností vychovatelkami žáci často realizovali společné i individuální hry podle vlastního výběru v menších skupinách. V nových prostorech, které jsou vybaveny koutky a přehlednými úložnými boxy, uplatňují prvky vzdělávacího programu *Začít spolu*. Pro celodopolední vycházky je vhodně stanoven jeden den v týdnu, kdy probíhají delší výlety a akce. Zájem účastníků je také o odpolední zájmové kroužky, kterých škola nabízí velké množství. Školní družina organizuje řadu aktivit, z nichž některé jsou společné se školou. Vzdělávání ve volném čase je hodnotně doplněno působením školního klubu, který využívá pro své aktivity prostornou třídu, tělocvičnu a další prostory školy a organizuje různé zájmové kroužky (*Tvořilek, Klub deskových her, Klub reportérů, Sbor Zvoneček* a další).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Nastavený systém ověřování znalostí žáků zejména vlastními hodnoticími nástroji (testy, prověrky, diktáty) je funkční. Celkové i individuální výsledky vzdělávání pedagogičtí pracovníci sledují průběžně, vyhodnocovány jsou za každé čtvrtletí školního roku, zejména při jednáních pedagogické rady. Pozitivem je převážně motivační hodnocení předmětů s výchovným působením. Na prvním stupni jsou práce žáků shromažďovány ve výběrových portfoliích, s nimiž jsou zákonní zástupci seznamováni. Od druhého ročníku fungují tzv. *Vytahované skupiny* pro nadanější žáky z jednotlivých tříd.

Informace zákonným zástupcům poskytují učitelé průběžně, hlavně prostřednictvím elektronického školního systému s elektronickými žakovskými knížkami. Každoročně je svoláváno několik třídních schůzek, první společná v září řeší zejména organizační záležitosti, při dalších se osvědčily tripartity s přítomností žáka.

Na konci školního roku 2023/2024 všichni žáci prospěli, nebyla udělena žádná snížená známka z chování, z celkového počtu bylo osm hodin neomluvených. Při snižování absence žáků se významně osvědčila pomoc asistentky pedagoga pro žáky s nižším ekonomickým statutem. Pokud žák ve školy chybí, dochází do rodin, kde na místě řeší důvody absence. Méně úspěšným žákům je podle aktuální potřeby (nemoc, nezvládnutí učiva) nabízeno

doučování, (doučují odpoledne např. asistentky pedagoga ve školní družině). Z udělených výchovných opatření převažují pozitivní nad negativními.

Vzdělávání žáků je podpořeno pestrou nabídkou volitelných předmětů a realizací řady projektů (pořádají *Festival miniprojektů*), včetně mezinárodních (*Adaptive* – čtení žáků). Žáci se úspěšně zúčastňují různých soutěží (např. v *Poháru vědy* žáci osmých ročníků vyhráli mezinárodní kolo), každoročně sklízí úspěchy školní pěvecký sbor. Pro okolní školy pořádají recitační soutěž *Básňování*. Pravidelná je účast žáků v mnoha předmětových olympiádách na okresní i krajské úrovni (dějepisná, fyzikální, geografická). Pro žáky s nízkým sociálně ekonomickým statutem fungují snídaňové kluby, využívají také možnosti obědů zdarma. Škola se snaží o prezentaci, připravuje různé akce pro zákonné zástupce i veřejnost (*Halloween, Adventní tvoření, Majáles*) a spolupracuje i s mateřskou školou.

Závěry

Vývoj školy

- Navýšení kapacity školní družiny a zvýšení počtu oddělení,
- zlepšení prostorových podmínek školy, renovace a úpravy prostředí školy, školního dvora a zahrady,
- doplňování pomůcek a studijního materiálu pro nadané žáky, jejich aktivní vyhledávání,
- navýšení počtu asistentek pedagoga pro podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (působení dvou druhých učitelek ve třídě).

Silné stránky

- Škola prostřednictvím cílevědomé a promyšlené spolupráce s pestrou škálou externích partnerů funkčně obohacuje základní a zájmové vzdělávání a účinně podporuje rozvoj osobnosti žáků, jejich kompetencí i pocitu sounáležitosti s místem, kde žijí a vzdělávají se (1.5)
- podpora vzdělávání pedagogických pracovníků (2.3)
- vyhledávání žáků s nadáním nebo zájmem o předmět (4.1)
- ve sledovaných hodinách byl zaznamenán velmi vstřícný, individuální a empatický přístup pedagogů k žákům podporující příjemné a bezpečné klima vzdělávání a podpora žáků s nižším sociálně ekonomickým statutem (6.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- méně výrazná diferenciacie a gradace úloh pro nadané žáky v konkrétních hodinách (4.2)
- v závěru některých hodin chyběl prostor na shrnutí učiva a vyhodnocení dosažení cíle se žáky (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- vést žáky ve výuce více k aktivnímu vyhledávání informací a práci s nimi,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější žáky zadáváním náročnějších úloh,
- vyhodnocovat v závěru hodin dosažené cíle se zapojením žáků, více se zaměřit na vzájemné a formativní hodnocení žáků,
- zvýšit počet vzájemných hospitací mezi pedagogickými pracovníky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 24. 4. 2025
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, platnost od 2. 9. 2015
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu, platnost od 16. 5. 2019
4. Školní vzdělávací program školního klubu, platnost od 16. 5. 2019
5. Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu, platnost od 1. 9. 2024
6. Vnitřní řád školní družiny, platnost od 1. 9. 2023
7. Dokumentace školní družiny, školní rok 2024/2025
8. Vnitřní řád školního klubu, platnost od 1. 9. 2024
9. Školní matrika – školní rok 2024/2025
10. Školní řád, platnost od 31. 8. 2022
11. Vnitřní řád školního klubu, platnost od 1. 9. 2024
12. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2024/2025
13. Třídní knihy - školní rok 2024/2025
14. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2023/2024
15. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2024/2025
16. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní rok 2024/2025, individuální vzdělávací plány (výběr)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

28. 5 2025